

**لایحه قانونی راجع به منع مداخله
وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت
در معاملات دولتی و کشوری
مصوب ۲۲ دیماه ۱۳۳۷**

ماده اول-

از تاریخ تصویب این قانون اشخاص زیر:

- ۱- نخست وزیر، وزیران، معاونین و نمایندگان مجلسین .
- ۲- سفراء، استانداران، فرمانداران کل، شهرداران و نمایندگان انجمن شهر.
- ۳- کارمندان و صاحب منصبان کشوری و لشکری و شهرداریها و دستگاههای وابسته به آنها
- ۴- کارکنان هر سازمان یا بنگاه ها یا شرکت یا بانک یا موسسه دیگر که اکثریت سهام یا اکثریت منافع یا مدیریت یا اداره کردن یا نظارت آن متعلق بدولت یا شهرداریها و یا دستگاههای وابسته به آنها باشد.
- ۵- اشخاصی که بنحوی از انحاء از خزانه دولت یا مجلسین یا موسسات مذکور در بالا حقوق یا مقرری یا حق الزحمه یا پاداش و یا امثال آن بطور مستمر (باستثنای حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری قانونی) دریافت میدارند.
- ۶- مدیران و کارکنان بنگاههای خیریه ای که از دولت یا از شهرداریها کمک مستمر دریافت میدارند.
- ۷- شرکتها و موسساتی که پنج درصد یا بیشتر سهام یا سرمایه یا منافع آن متعلق بیک نفر از اشخاص مذکور در فوق یا بیست درصد یا بیشتر سهام یا سرمایه یا منافع آن متعلق بچند نفر از اشخاص مذکور در فوق باشد و یا اینکه نظارت و یا مدیریت و یا اداره و یا بازرسی موسسات مذکور با آنها باشد به استثنای شرکتها و موسساتی که تعداد صاحبان سهام آن یکصد و پنجاه نفر یا بیشتر باشد مشروط بر اینکه هیچیک از اشخاص مذکور در فوق بیش از پنج درصد از کل سهام آن را نداشته و نظارت یا مدیریت یا اداره و یا بازرسی آن با اشخاص مذکور در فوق نباشد.
- ۸- شرکتهاییکه اکثریت سهام یا سرمایه یا منافع آنها متعلق بشرکتهای مندرج در بند ۷ باشد نمیتوانند (اعم از اینکه در مقابل خدمتی که انجام میدهند حقوق یا مالی دریافت دارند یا آنکه آن خدمت را بطور افتخاری و رایگان انجام دهند) در معاملات یا داوری در دعاوی با دولت یا مجلسین یا شهرداریها یا دستگاههای وابسته به آنها و یا موسسات مذکور در (بند ۴ و ۶) این ماده شرکت نمایند اعم از اینکه دعای مزبور در مراجع قانونی مطرح شده یا نشده باشد (به استثنای معاملاتی که قبل از تصویب این قانون قرارداد آن منعقد شده باشد).

تبصره ۱- پدر و مادر و برادر و خواهر و زن یا شوهر و اولاد بلا فصل و عروس و داماد اشخاص مندرج در این قانون و همچنین شرکتها و موسساتی که اقرباء فوق الذکر بنحوی مندرج در بند ۷ و ۸ در آن سهیم و یا دارای سمت باشند نمیتوانند با وزارتخانه ها و یا بانکها و یا

شهرداریها و یا سازمان ها و یا سایر موسسات مذکور در این قانون که این اشخاص در آن سمت وزارت و یا معاونت و یا مدیریت دارند وارد معامله یا داوری شوند.

تبصره ۲- شرکت های تعاونی کارمندان موسسات مذکور در این ماده در امور مربوط به تعاون از مقررات این قانون مستثنی خواهند بود.

تبصره ۳- منظور از معاملات مندرج در این ماده عبارتست از:

۱- مقاطعه کاری (باستثنای معاملات محصولات کشاورزی ولو اینکه از طریق مقاطعه انجام شود).

۲- حق العمل کاری .

۳- اکتشاف و استخراج و بهره برداری به استثنای معادن طبقه اول مندرج در قانون معادن و همچنین نمک طعام که معادن مذکور در ملک شخصی آنها واقع است.

۴- قرارداد نقشه برداری و قرارداد نقشه کشی و نظارت در اجرای آن.

۵- قرارداد مطالعات و مشاورات فنی و مالی و حقوقی .

۶- شرکت در مزایده و مناقصه .

۷- خرید و فروش هائیکه باید طبق قانون محاسبات عمومی با مناقصه و یا مزایده انجام شود هر چند بموجب قوانین دیگر از مناقصه و مزایده استثناء شده باشد.

تبصره ۴- معاملات اجناس و کالاهای انحصاری دولت و امور مطبوعاتی دولت و شهرداریها از موضوع این قانون مستثنی است.

ماده دوم- اشخاصی که بر خلاف مقررات ماده فوق شخصا و یا بنام و یا واسطه اشخاص دیگر مبادرت بانجام معامله نمایند و یا بعنوان داوری در دعاوی فوق الاشعار شرکت کنند و همچنین هر یک از مستخدمین دولتی (اعم از کشوری و لشکری) و سایر اشخاص مذکور در ماده فوق در هر رتبه و درجه و مقامی که باشند هر گاه بر خلاف مقررات این قانون عمل نمایند بحسب جنائی درجه دو از (دو تا چهار سال) محکوم خواهند شد و همین مجازات برای مسئولین شرکتهای و موسسات مذکور در (بند ۷ و ۸) ماده اول که با علم و اطلاع بستگی و ارتباط خود و یا شرکاء را در موقع تنظیم قرارداد و انجام معامله اظهار نمایند نیز مقرر است و معاملات مزبور باطل بوده و متخلف شخصا و در صورت تعدد متضامنا مسئول پرداخت خسارات ناشی از آن معامله یادآوری و ابطال آن میباشند.

تبصره ۵- کارمندان مشمول ماده اول که بر اثر اجرای این قانون مایل به ادامه خدمت دولتی نباشند بازنشسته محسوب و در صورتیکه مشمول مقررات بازنشستگی نباشند کسور بازنشستگی پرداختی دفعتا واحده بانان پرداخت میشود.

ماده سوم- از تاریخ تصویب این قانون هیچیک از نمایندگان مجلسین در دوره نمایندگی حق قبول وکالت در محاکم و مراجع دادگستری ندارند ولی دعاوی و وکالتهایی که قبل از تصویب این قانون قبول کرده اند بقوت خود باقی است.

ماده چهارم- دولت مامور اجرای این قانون میباشد.

ماده ۱- منظور از دولت و مؤسسات وابسته به دولت عبارت است از کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات وابسته به دولت و همچنین مؤسسات بازرگانی و انتفاعی به شرح فهرست ضمیمه که در این آیین‌نامه به نام سازمان‌های دولتی خوانده می‌شود. تبصره ۱ - سازمانهای دولتی که بعد از تصویب بودجه سال ۱۳۴۴ در کشور ایجاد شده و یا خواهند شد نیز مشمول این آیین‌نامه خواهند بود.

تبصره ۲ - کارکنان سازمان اطلاعات و امنیت کشور و مشمولین قانون نیروهای مسلح تابع قوانین خاص خود می‌باشند.

ماده ۲- پرداخت وجه به کارکنان سازمانهای دولتی که با اطلاع کتبی سازمان دولتی متبوعه در غیر از ساعات اداری انجام وظیفی را در سازمان دولتی دیگر به عهده می‌گیرند فقط در قبال خدمات مشروحه در ذیل با رعایت مقررات مربوط مجاز می‌باشد.

۱ - تدریس.

۲ - تألیف و ترجمه کتب و تهیه مطالب درسی و مقالات برای مورد مشخص و مبلغ و مدت معین.

۳ - تهیه - تنظیم - رهبری و اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری در رادیو - تلویزیون - فیلم و صحنه در وزارت اطلاعات و وزارت فرهنگ و هنر.

۴ - سخنرانی - گویندگی - تفسیر اخبار و ترجمه در وزارت اطلاعات و وزارت فرهنگ و هنر.

۵ - جمع‌آوری آمارهای جوی در نقاطی که ایستگاه‌های هواشناسی فاقد متصدی است در اداره کل هواشناسی وزارت راه.

۶ - کارشناسی در مواردی که طبق قوانین ارجاع امر به کارشناس مقرر گردیده است.

۷ - شرکت در جلسات هیأت حل اختلاف در وزارت کار.

۸ - حق الزحمه و حق‌العلاج صاحبان حرف پزشکی.

ماده ۳- پرداخت وجه در قبال تعمیرات و انجام امور مکانیکی هواپیما و هلیکوپتر و کارآموزی تعلیم پرواز خلبانان و کمک خلبانان در هر موقع از شبانه روز بر حسب احتیاج مجاز می‌باشد.

ماده ۴- خدماتی که کارکنان سازمانهای دولتی در ساعات اداری و غیر اداری بنا به دستور سازمان دولتی متبوعه و یا طبق قوانین و مقررات موضوعه بنا بر اقتضاء شغل مورد تصدی در سایر سازمانهای دولتی انجام می‌دهند قسمتی از وظایف و مسئولیتهای کارکنان محسوب می‌گردد و پرداخت وجه به هر عنوان در قبال خدمات فوق‌الذکر از طرف سازمانهای دولتی که این گونه خدمات برای آنها انجام می‌شود ممنوع است.

تبصره - موارد مندرج در ماده ۲ این آیین‌نامه از شمول این ماده مستثنی می‌باشند.

آیین‌نامه فوق‌مشمول بر ۴ ماده و دو تبصره و فهرست ضمیمه که در تاریخ روز دوشنبه هیجدهم بهمن ماه یک هزار و سیصد و چهل و چهار شمسی به تصویب کمیسیون مشترک دارایی مجلسین رسیده صحیح و به استناد تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور قابل اجرا می‌باشد.